

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts "Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana" (Nr.7.3.1.0/16/I/001)

IEVADS.

Darba aizsardzības aktualitātes Latvijā.

Dace Jakimova
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte

Eiropas Sociālā fonda projekts “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” (Nr. 7.3.1.0/16/I/001)

- **Projekta mērķis** ir uzlabot darba drošību, it sevišķi bīstamo nozaru uzņēmumos.
- **Projekta uzdevums** ir īstenot darbības, kuras ir vērstas uz nodarbināto drošības un veselības aizsardzības uzlabošanu un darba vides sakārtošanu atbilstoši darba aizsardzības un darba tiesību prasībām.
- Projekta īstenošana ilgtermiņā veicinās kvalitatīvu darbavietu veidošanu, kas savukārt ietekmēs nodarbināto dzīves kvalitātes paaugstināšanos un uzņēmuma ekonomiskā stāvokļa uzlabošanos.

Eiropas Sociālā fonda projekts “Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” (Nr. 7.3.1.0/16/I/001)

■ Projekta galvenās atbalstāmas darbības:

1. Darba attiecību un darba aizsardzības tiesiskā regulējuma praktiskās ieviešanas uzraudzības pasākumi;
2. Darba attiecību un darba aizsardzības tiesiskā regulējuma pilnveides pasākumi;
3. Valsts darba inspekcijas profesionālo spēju pilnveide;
4. Atbalsts bīstamo nozaru uzņēmumiem;
5. **Preventīvie un informatīvi izglītojoši pasākumi;**
6. Informācijas un publicitātes pasākumi par projekta īstenošanu;
7. Projekta vadība un tā īstenošanas nodrošināšana.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonda

2017-2019

IEGULDĪSUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

LETĀLO NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ, KURI NAV TIEŠI SAISTĪTI AR DARBA VIDES FAKTORIEM, CĒLOŅI, SEKAS UN NOVĒRŠANAS IESPĒJAS LATVIJĀ

http://vdi.gov.lv/files/darbadroshiba_broshura_210x297_web_20200121_c.pdf

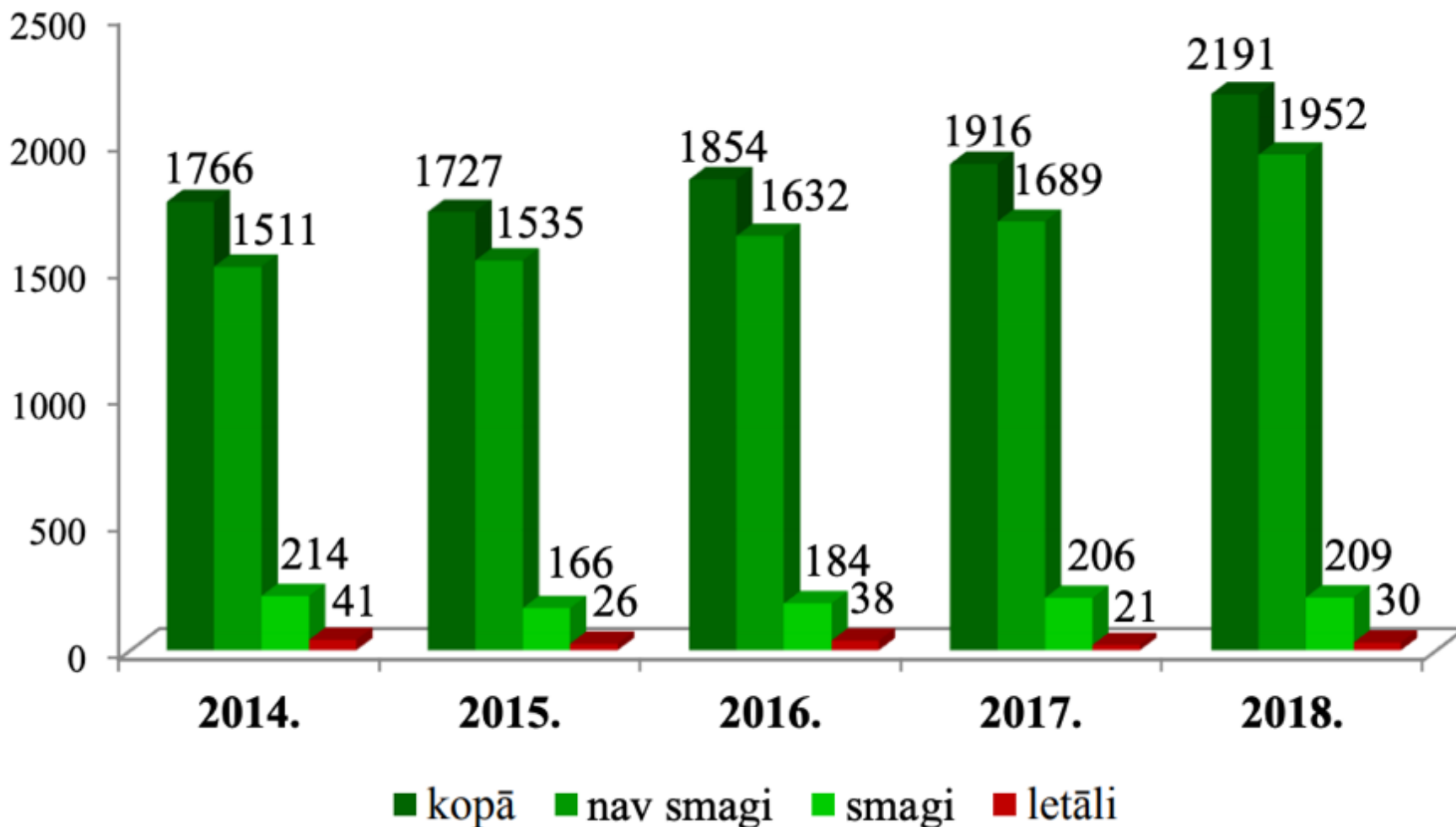

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

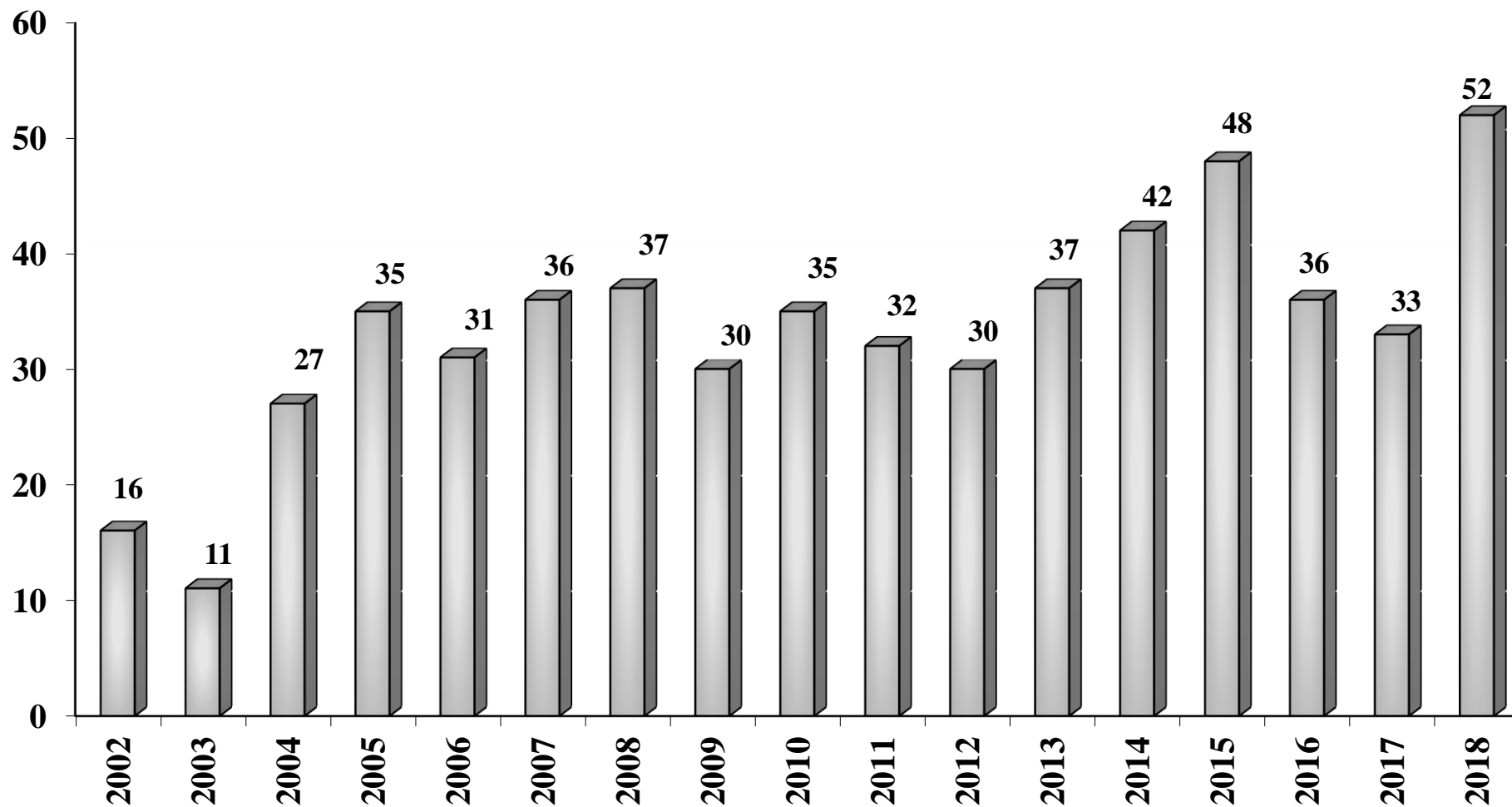
Darba drošības un vides veselības institūts

Darbā notikušo nelaimes gadījumu dinamika (2014.-2018.)

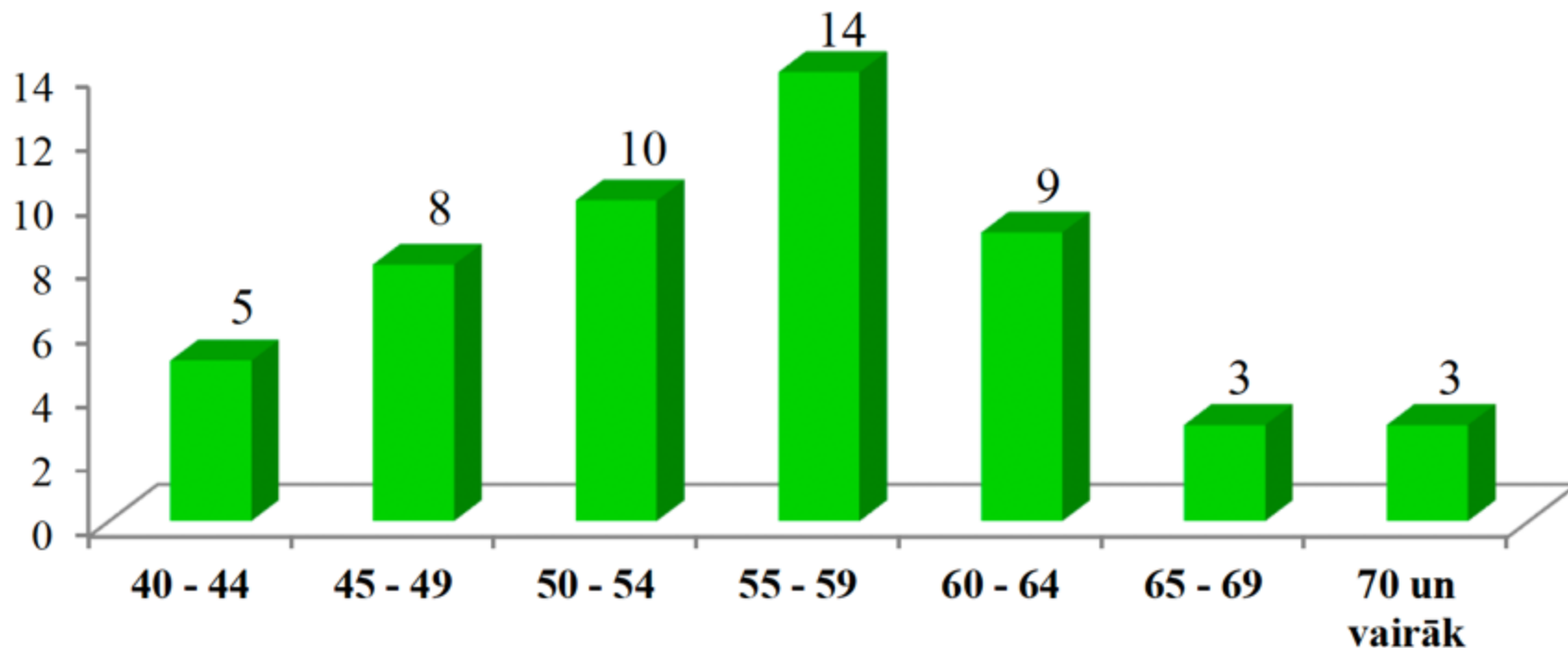
avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Dabīgo nāvju skaita dinamika (2002. – 2018.)

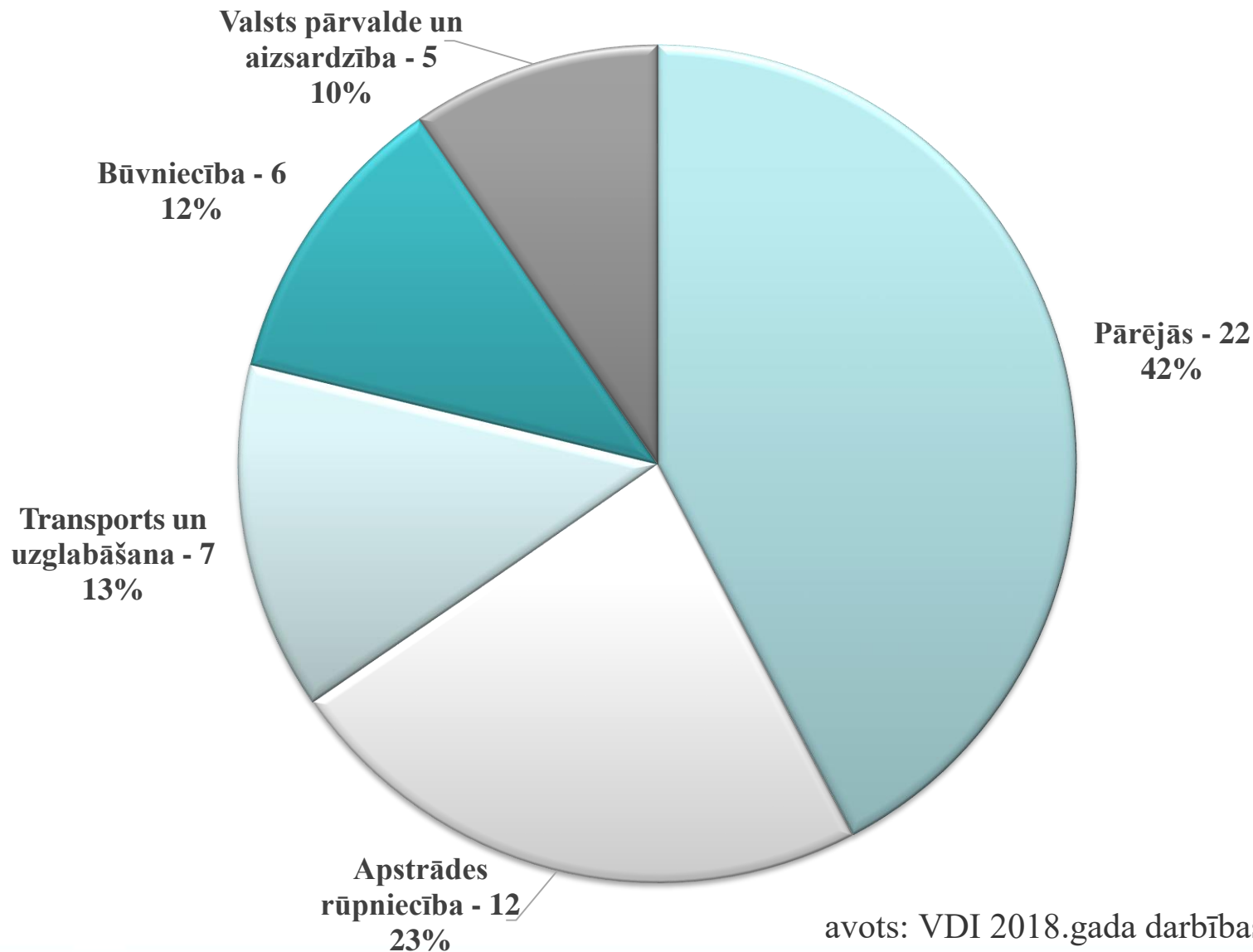
avots: VDI darbības pārskati

Dabīgā nāvē darbavietā mirušo skaits pa vecuma grupām (gados) 2018.gadā

avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Dabīgās nāves pa nozarēm 2018.gads

avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Tematiskās pārbaudes un OVP

1. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **pārtikas produktu un dzērienu ražošanas** uzņēmumos

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
Ministru kabineta (MK) 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	190 (28 %)
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	127 (19 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	80 (12 %)
MK 28.04.2009. not. Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	63 (9 %)
MK 03.09.2002. not. Nr. 400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	62 (9 %)
MK 09.12.2002. not. Nr. 526 „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu”	44 (6 %)
citi	121 (17 %)
kopā	687 (100 %)

■ Avots: VDI 2017.gada darbības pārskats

Tematiskās pārbaudes un OVP

2. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **būvniecības** uzņēmumos

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
MK 25.02.2003. not. Nr. 92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”	100 (32 %)
MK 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	31 (10 %)
MK 20.08.2002. not. Nr. 372 „Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”	36 (11 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	28 (9 %)
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	25 (8 %)
Darba likums	21 (7 %)
citi	71 (23 %)
kopā	312(100%)

■ Avots: VDI 2017.gada darbības pārskats

3. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **būvniecības** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

normatīvais akts	pārkāpumu skaits
MK 25.02.2003. noteikumi Nr.92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus"	37 (27%)
MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība"	23 (16,8%)
MK 20.08.2002. noteikumi Nr.372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus"	20 (14,6%)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude"	18 (13,1%)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos"	16 (11,7%)
citi	23 (16,8%)
kopā	137 (100%)

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

4. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **sociālās aprūpes** uzņēmumos, kuru novēršanai izsniegts rīkojums

normatīvais akts	pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība"	131 (28,8%)
MK 15.05.2007. noteikumi Nr.325 „Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās”	94 (20,7%)
MK 10.03.2009. noteikumi Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude"	85 (18,7%)
MK 10.08.2010. noteikumi Nr.749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos"	48 (10,5%)
MK 20.08.2002. noteikumi Nr.372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus"	33 (7,3%)
Eiropas parlamenta un padomes regula REACH (EK) Nr.1907/2006	27 (5,9%)
citi	37 (8,1%)
kopā	455 (100%)

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Secinājumi par tematisko pārbaudi sociālās aprūpes uzņēmumos

Tematiskajā pārbaudē tika konstatēts, ka:

- ✓ 39 % no pārbaudītajiem uzņēmumiem ķīmisko vielu radītais risks vispār nebija vērtēts;
- ✓ 50 % no pārbaudītajiem uzņēmumiem nodarbināto OVP veikšanas kartēs konkrētās ķīmiskās vielas, ar kurām nodarbinātais ikdienā strādā, nebija norādītas;
- ✓ 17 % no pārbaudītajiem uzņēmumiem nodarbinātie nebija nodrošināti ar atbilstošiem IAL.

Tematiskās pārbaudes un OVP

3. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsektajos **lauksaimniecības** uzņēmumos

Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	127 (31 %)
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	83 (20 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	47 (12 %)
MK 03.09.2002. not. Nr. 400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”	23 (6 %)
Darba likums	21 (5 %)
MK 28.04.2009. not. Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	20 (5 %)
citi	87 (21 %)
kopā	408 (100 %)

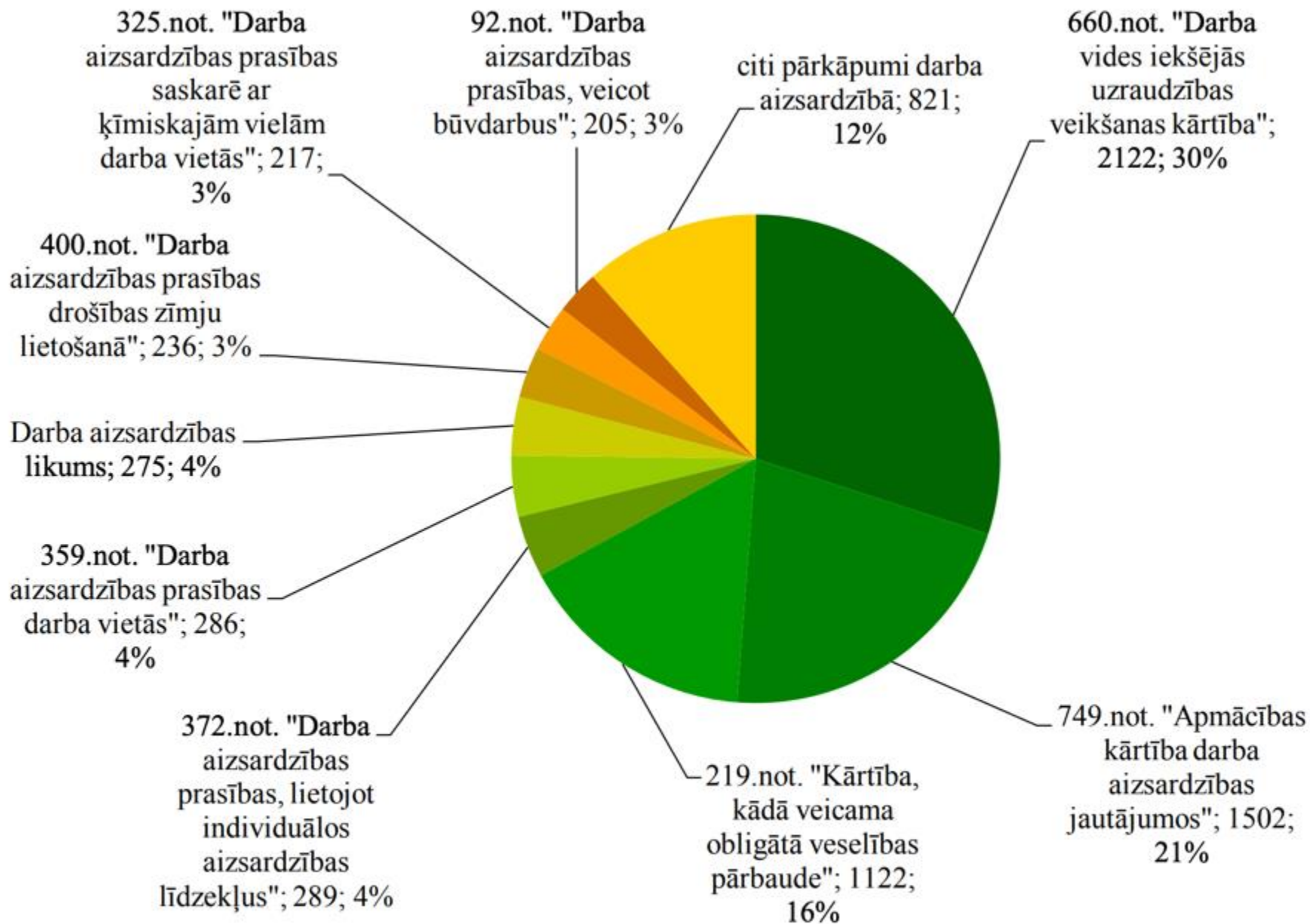
■ Avots: VDI 2017.gada darbības pārskats

Tematiskās pārbaudes un OVP

4. *tabula*: Normatīvie akti, kuru prasību pārkāpumi visbiežāk konstatēti tematiskās pārbaudes laikā apsekotajos **sauszemes transporta** uzņēmumos

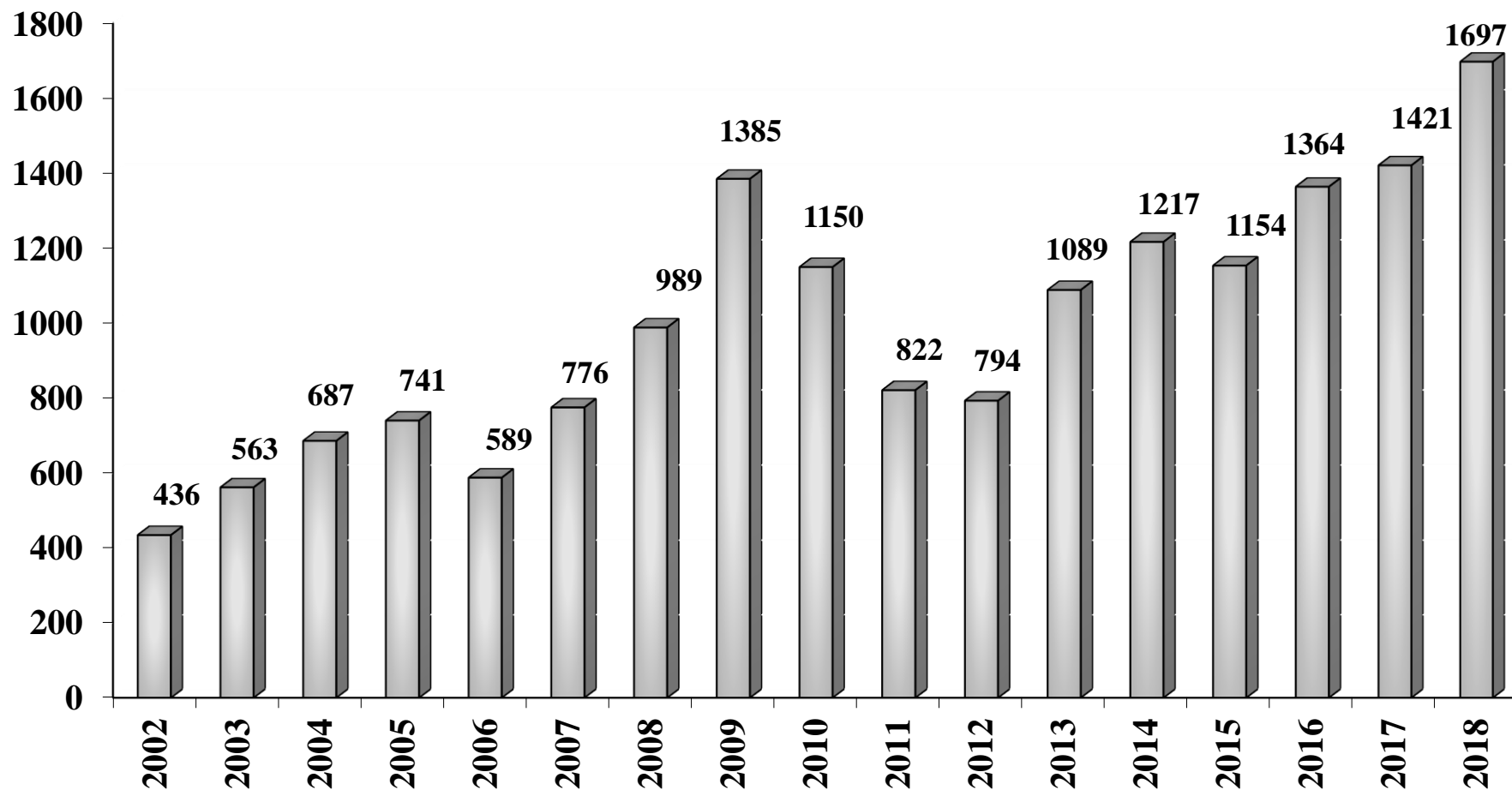
Normatīvais akts	Pārkāpumu skaits
MK 02.10.2007. not. Nr. 660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”	132 (31 %)
MK 10.08.2010. not. Nr. 749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”	99 (23 %)
MK 10.03.2009. not. Nr. 219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”	78 (18 %)
Darba likums	47 (11 %)
Darba aizsardzības likums	17 (4 %)
MK 28.04.2009. not. Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”	11 (2 %)
citi	47 (11 %)
kopā	431 (100 %)

■ Avots: VDI 2017.gada darbības pārskats

8. *grafiks*: Normatīvie akti darba aizsardzības jomā, kuru prasību pārkāpumi 2018. gadā konstatēti visbiežāk

Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits (2002. – 2018.)

avots: VDI darbības pārskati

Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc dzimuma	2017	2018
sievietes	938	1120
vīrieši	483	577
kopā	1421	1697

Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc vecuma (gados)	2017	2018
no 0 līdz 17 gadiem	0	0
no 18 līdz 24 gadiem	0	1
no 25 līdz 34 gadiem	10	6
no 35 līdz 44 gadiem	134	168
no 45 līdz 54 gadiem	575	669
no 55 līdz 64 gadiem	675	815
virs 65 gadiem	27	38
kopā	1421	1697

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

12.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc kopējā darba stāža (gados)	2017	2018	
	līdz 5 gadiem	15	14	
	no 6 līdz 10 gadiem	18	24	
	no 11 līdz 15 gadiem	43	50	
	no 16 līdz 20 gadiem	80	111	
	no 21 līdz 30 gadiem	304	355	
	no 31 līdz 35 gadiem	247	284	
	no 36 līdz 40 gadiem	258	292	
	ilgāk par 40 gadiem	146	143	
Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2017. un 2018. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots DVHR				
		kopā	1111	1273

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc darba vides risku iedarbības ilguma (gados)	2017	2018
līdz 5 gadiem	10	2
no 6 līdz 10 gadiem	38	21
no 11 līdz 15 gadiem	95	89
no 16 līdz 20 gadiem	130	174
no 21 līdz 30 gadiem	518	612
no 31 līdz 35 gadiem	314	355
no 36 līdz 40 gadiem	225	320
ilgāk par 40 gadiem	91	124
kopā	1421	1697

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits, kuru darbavietai nav pieprasīts DVHR, un pamatojums DVHR nepieprasīšanai

(saskaņā ar MK 2006. gada 6. novembra noteikumu Nr. 908 "Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība" 16. punkta prasībām)

2017

2018

Ja zināms, ka darba vieta, kurā pastāvējuši kaitīgie faktori, kas bijuši iespējamās arodslimības cēlonis, likvidēta

4

0

Ja persona pēdējos divus gadus strādājusi darba vietā un profesijā, kas nav saistīta ar iespējamo arodslimību, un ir zināms, ka iepriekšējās darba vietas ir likvidētas

13

0

Ja iespējamo arodslimību izraisījis darba vides faktors, kas ir tipisks profesijai un darba veidam, kurā persona strādā vai strādāja iespējamās arodslimības iegūšanas laikā

225

264

Ja pēdējā pusgada laikā konstatēti arodslimību gadījumi pie tā paša darba devēja un tajā pašā profesijā vai darba veidā, kur nodarbināta persona, kuras iespējamā arodslimība tiek izmeklēta, un zināms, ka darba apstākļi, kas izraisījuši iespējamo arodslimību, bijuši līdzīgi

68

160

kopā

310

424

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Arodslimību grupas un kods atbilstoši starptautiskajam statistiskās slimību un veselības problēmu klasifikācijas klasifikatoram (SSK-10)	2017	2018
Audzēji (ļaundabīgi un pirmsvēža saslimšanas)	1	0
Psihiski un uzvedības traucējumi	6	5
Nervu sistēmas slimības	727	928
Ausu un aizauss paugura slimības	8	3
Asinsrites slimības	29	23
Elpošanas sistēmas slimības	13	12
Ādas un zemādas audu slimības	4	7
Skeleta-muskuļu-saistaudu sistēmas slimības	441	529
Citur neklasificēti simptomi, pazīmes un anomāla klīniska un laboratorijas atrade	7	2
Ievainojumi, saindēšanās un citas ārējas iedarbes sekas	185	188
kopā	1421	1697

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc arodslimību grupas	2017	2018
Slimības, ko izraisījušas ķīmiskās vielas	0	0
Ādas slimības, ko izraisījušas substances un aģenti, kas nav iekļauti citās sadaļās	4	7
Slimības, ko izraisījusi substanču un aģentu ieelpošana, kas nav iekļautas citās sadaļās	6	7
Infekciozas un parazitiskas slimības	0	0
Slimības, ko izraisījuši fizikāli aģenti	1411	1683
kopā	1421	1697

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

Arodslimību izraisītājfaktori pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimniekiem	2017	2018
Ķīmiskie faktori (ķīmiskie savienojumi)	4	9
Fizikālie faktori (fizikālie aģenti)	248	216
Bioloģiskie faktori (bioloģiskie aģenti)	0	0
Biomehāniskie faktori	1155	1462
Psihosociālie faktori	7	5
Rūpnieciskie faktori, materiāli un produkcija	7	5
kopā	1421	1697

- Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

13.	Pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaita sadalījums pēc seku grupām (darba attiecībās)	2017	2018
	Turpina strādāt profesijā (amatā)	965	1132
	Strādā citā darbā un citā profesijā (amatā)	36	46
	Nestrādā	110	95
Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2017. un 2018. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots DVHR			
	kopā	1111	127 3

■ Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

14.	Veiktie pasākumi arodslimību profilaksei	2017	2018
	Riska faktoru mērījumi ir/nav veikti	442/669	490/783
	Instruktaža un apmācība darba aizsardzībā ir/nav	1099/12	1252/21
	OVP ir/nav veiktas	971/140	1115/158
	Izsniegti IAL/nav izsniegti/IAL izsniegti, bet nav lietoti	1007/99/5	1135/131/7
Nav datu par tiem pirmreizēji apstiprinātajiem arodslimību gadījumiem 2017. un 2018. gadā, kuru pamatā nav bijis pieprasīts un sagatavots DVHR			

- Avots: VDI 2018.gada darbības pārskats

STRĀDĀ VESELS

JAUNUMI

EKSPERTI & PADOMI

MATERIĀLI

KALENĀRS

KALKULATORS

LINEĀLS

RISKA SPĒLE

Jaunumi

Lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka ikdienā strādā kaitīgā darba vidē

Pētījumā aptaujāti 705 nodarbinātie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 64 gadiem.

[Lasīt vairāk](#)

 Twitter plūsma

Par "Strādā vesels"

20,7% darbinieku Latvijā ir darba vides izraisīti veselības traucējumi. Mājas lapa "Strādā vesels!" izveidota, lai paaugstinātu nodarbināto un darba devēju izpratni par darba aizsardzību.

[Lasīt vairāk](#)

Eksperta viedoklis

Meklēt...

Strādā vesels
sociālajos tīklos:

StrādāVesels.lv jautā

Vai vari noorganizēt savā uzņēmumā darba aizsardzības speciālistu pieredzes apmaiņas ekskursiju?

Jā, varu(38%)

Nē, nevaru(63%)

Kopā nobalsojuši: 24

Riska spēle

IETEIKUMI ARODSLIMĪBU ĀRSTIEM OBLIGĀTĀS VESELĪBAS PĀRBAUDES SLĒDZIENA NOFORMĒŠANAI OVP KARTĒ

Maija Eglīte

**DARBA
MEDICĪNA**

Informatīvie materiāli

Rīgas Stradiņa universitātes aģentūra "Darba drošības un vides veselības institūts" sadarbībā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru pēc Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna izstrādā informatīvos materiālus – brošūras, atgādnēs, plakātus, elektroniskos materiālus u. c.

Materiāli paredzēti darba aizsardzības vecākajiem speciālistiem, darba aizsardzības koordinatoriem, uzņēmumu vadītājiem, nodarbinātajiem, adodveselības un arodslimību ārstiem u. c. Informatīvajos materiālos rodama informācija par dažādiem ar darba drošību un darba aizsardzību saistītiem jautājumiem.

2018

2017

2016

STRĀDĀ VESELS

JAUNUMI

EKSPERTI & PADOMI

MATERIĀLI

KALENDĀRS

KALKULATORI

LINEĀLS

RISKA SPĒLE

Strādā vesels / Lineāls / [Obligātās veselības pārbaudes \(OVP\)](#)

Obligātās veselības pārbaudes (OVP)

Šis tests ir paredzēts, lai pārbaudītu zināšanas par obligātajām veselības pārbaudēm. Šajā testā ir 17 jautājumi.

Dažiem jautājumiem ir viena pareizā atbilde, bet citiem - vairākas. Šajā testā tiek izmantots saīsinājums OVP, kas nozīmē "obligātās veselības pārbaudes".

Dažiem jautājumiem ir pievienota iespēja "Pateikt priekšā". Tās ir saites uz informatīvi skaidrojošajiem materiāliem, normatīvajiem aktiem u.c.

Ja pie jautājuma ir pievienots sarkans punkts - jautājums ir grūts, ja pie jautājuma ir pievienots zaļš punkts - jautājums ir viegls.

Tests tapis sadarbībā ar:

Drukāt

Sākt testu

Meklēt...

Strādā vesels
sociālajos tīklos:

? StrādāVesels.lv jautā

Vai vari noorganizēt savā uzņēmumā darba aizsardzības speciālistu pieredzes apmaiņas ekskursiju?

- Jā, varu
- Nē, nevaru

Balsot

⚡ Riska spēle

its